NÖJE

Nöjesredaktion: **Yvonne Erlandsson** 0704-14 25 44, yvonne.erlandsson@skd.se.

Det är både roligt och barnvänligt

DANS

Crisálida.
Danza Teatro Retazos och Memory Wax.
På scen: Maday Valdés Farías, Alina Ramírez Moro, Katy Arias Rodríguez, Arian Gonzalez Fuentes, Aurelio Planes Rodríguez, Marcel Méndez González, Eugenio Tomás Ruíz Roque och Luís Manuel Martínez Sotolongo.
Koncept: Miguel Azcue och Johanna Jonasson.
Koreograf: Miguel Azcue.
Kompositörer: LUR – Erik Rask och Mika Forsling.
Lördag den 13 juni 2015.
Malmö Live, Europapremiär.

Malmö Sommarscen som fyller tio år hade under lördagen premiär genom dansföreställningen Crisálida. Premiären ägde rum i gassande solsken på trädäcket framför Malmö Live. Crisálida är resultatet av ett samarbete mellan det kubanska danskompaniet Danza Teatro Retazos och Memory Wax från Malmö.

Titeln, Crisálida, är en nyckel till förståelsen av verket. Ordet betyder puppa och under de cirka 40 minuter som föreställningen pågår så får vi ta del av en rad förvandlingsnummer.

Senast jag såg dansare med djurmasker var på barnföreställningen "Faunan och jag" av Minna Krook. Nu får jag uppleva detta igen men i en annan kontext. Här ligger fokus inte på djuren, utan på den mänskliga individen och dess identitet och utveckling.

Djurmaskerna som dansarna bär blir snarast metaforer för olika mänskliga förhållningssätt. Det är roligt och barnvänligt även om detta primärt inte är någon barnföreställning. Vi får bland annat se grisen, hästen, hunden och lejonet i dansanta uppvisningar. En av dansarna har emellertid inte djurmask utan istället en Marilyn Monroe-inspirerad mask. En tanke är att människan också är ett djur, men det finns fler tolkningsmöjligheter. Det är för övrigt snabba ryck och skiften på scenen. Likaså i musiken som rör sig från hiphop till tangotoner och folkmusik.

I början är tempot ganska långsamt och det är närmast besvärande hett. Samtidigt som vinden tar i så blir det ett hårdare tempo och ett snabbare sväng. En tillfällighet, men det hör till charmen med att spela utomhus. Det förekommer också en del akrobatiska nummer som bidrar till att ge en udd åt föreställningen.

Sedan sker ett ombyte till vita masker och svarta kostymer. Det signalerar allvar. Följaktligen blir dansen mer komplicerad. Ett bord används som centralt objekt, att trumma på, men också ett föremål som sätts i rörelse. Svarta fönsterramar sätts i spel. Slutscenen är fin, med små pappersmänniskor som plockas fram i pantomimliknande scener. Här ställs det existentiella på sin spets. Det är bräckligt och vinden tar i men de små figurerna flyger inte iväg. Poesin och dansen ingår här en fin symbios. Ett vackert slut på en fin föreställning. Faktum är att verket som började i en relativt enkel anda får flera dimensioner. Bland annat genomförs en avancerad spegeldans med bakvända masker och skrattspeglar.

Det är lite av Alice i Underlandet eller Spegellandet över hela föreställningen. Jag gillar det där lätt surrealistiska anslaget och konstaterar att Crisálida är en konstnärlig fullträff.

Clemens Altgård

Crisálida – en fullträff!

Eva Rydbergs Magdelone och Marie Robertsons kammarjungfru Pernille smider listiga planer tillsammans.
FOTO: MIKAEL LINDELL BOHLIN

Stressigt, tänkvärt och roligt

TEATER

Den stressade
Komedi av Ludvig Holberg i översättning och bearbetning av Sven Melander.
I rollerna: Johannes Brost, Eva Rydberg, Marie Robertsson, Lotta Ramel, Lotta Aldgård, Robert Rydberg, Kalle Rydberg, Peder Eriksson, Ingvar Andersson, Andreas Andersson m.fl.
Kostym & scenografi: Camilla Björnvad.
Regi: Jan Hertz.
Premiär på Fredriksdalsteatern, Helsingborg, 12 juni.

Johannes Brost gestaltar den stressade herr Vielgeschrei med stor finess
FOTO: MIKAEL LINDELL BOHLIN

Inspirerad av, bland annat, Molières Den inbillade sjuke skrev den norsk-svenske dramatikern Ludvig Holberg (1684-1754) komedin Den Stressade, eller Den stundeslöse som den heter i original, för 292 år sedan. Sedan dess har den spelats åtskilliga gånger runt om i världen. Inte minst här uppe i vår kalla nord. För drygt ett år sedan gjorde pjäsen stormande succé i Folketeatrets uppsättning i Köpenhamn. Nu är det Eva Rydbergs och hennes ytterst välvalda medarbetares tur att visa varför Den stressade har stått sig så väl genom åren. Och det gör man sannerligen med besked! Sällan har det skrattats hjärtligare och oftare än under den soliga premiärföreställningen på Fredriksdalsteatern i fredagskväll.

Att redogöra för handlingen i Holbergs pjäs är förstås i det närmaste omöjligt. Låt oss bara konstera att historien utkretsar kring den ytterst stressade herr Vielgeschrei, grandiost spelad av Johannes Brost, står i centrum. Han får absolut ingenting uträttat, men sysselsätter en hel stab av tjänstefolk med fullständigt meningslöst arbete. Och så lyckas han, med god hjälp av sin kammarjungfru Pernille, gifta bort sin dotter Leonora och hushållerskan Magdelone. Fast snarare är det kanske så, att de blir bortgifta trots herr Vielgeschreis ansträngningar.

Johannes Brost är alltså perfekt i rollen som den ytterst stressade och inte så lite förvirrade Vielgeschrei. Och han är oerhört rolig mitt i all röra. Men frågan är om ändå inte Marie Robertson, som gestaltar den kluriga och ränksmidande kammarjungfrun som imponerar allra mest. Hon befinner sig på scenen, oftast i centrum, under nära nog hela föreställningen, och det är hon som håller samman den minst sagt komplicerade handlingen och gör att även vi i publiken kan hänga med i svängarna. Hennes utstrålning och härliga temperament är oemotståndligt.

Och naturligtvis dyker det upp en del mer eller mindre fantastiska lustigkurrar i handlingen. Allra roligast i raden är, inte helt oväntat, direktör Rydberg själv, som den karltokiga och inte särskilt fagra – snarare tvärtom – hushållerskan Magdelone. Hennes plastik och mimik skulle till och med kunna få en mumie att skratta på sig! Det är alltså en Eva Rydberg i kalaslärt oss att älska henne. Några som också drar ner skrattsalvor på löpande band och tar ut svängarna ordentligt är den koleriska kokerskan Anna, alltså Lotta Ramel, och Stadens upptågsmakare Oldfux, Robert Rydberg. Hans helgalna "solouppvisningar", i vilka han bland annat handlöst kastar sig mellan ungefär hur många kända och okända språk och dialekter som helst är, bara de, värda större delen av entréavgiften. En som kanske inte är lika rolig, och inte heller har anledning att vara det, är herr Vielgeschreis stackars dotter Leonore. Hon får nämligen inte gifta sig med sin älskade Leander, alltså Kalle Rydberg – suverän i rollen – för sin egocentriske fader. Men hon är näpen, förtvivlad och lycklig – allt på en gång – och spelas med bravur av Lotta Aldgård, som i och med sin medverkan i Den stressade torde stå inför sitt definitiva teatergenombrott.

Det var djärvt av Eva Rydberg att ge sig på en snart trehundra år gammal komedi det här året. Men sin vana trogen har hon förstås gjort alldeles rätt. Med hjälp av en förstklassig ensemble, en fyndig och festlig översättning och Jan Hertz kunniga och tempostarka regi har hon fått till ytterligare en fullträff i den långa raden. Dags alltså för ytterligare en härlig och mycket rolig sommar på Fredriksdalsteatern.

Jan Olsson

Clarion Hotel
CLARION HOTEL & CONGRESS
MALMÖ LIVE
BY NORDIC CHOICE